DOOR BAS HAKKER BEELD PETER VAN AALST

FC Utrecht: kwestie van eerlijk opleiden

De jeugdopleiding van FC Utrecht staat bekend om haar duidelijke visie en sterke regio-nale verankering. Toch stelt Ron Jans niet wekelijks een jeugdspeler op. In gesprek met Robin Pronk, hoofd jeugdopleiding, gaat het niet alleen over cijfers en doorstroming, maar vooral over context, niveau en lange termijn denken.

Wat is het uitgangspunt van de jeugdopleiding van FC Utrecht? ‘Ons doel is helder. Wij willen spelers opleiden die de top kunnen halen. Het liefst natuurlijk in het eerste elftal van FC Utrecht, maar uiteindelijk gaat het om profvoetballers in het betaalde voetbal. Dat vraagt om een duidelijke visie en een cultuur waarin ontwikkeling vooropstaat. Wij leiden niet alleen voetballers op, maar mensen. Dat klinkt misschien breed, maar het is heel con-creet in onze dagelijkse werkwijze.’

Waarin onderscheidt FC Utrecht zich binnen die opleiding? ‘Wij werken vanuit vijf pijlers: techniek, tactiek, fysiek, mentaliteit en persoonlijkheid. Die laat-ste is voor ons essentieel. Wie ben je als mens? Hoe reageer je op tegenslag? Hoe ga je om met succes? Spelers komen uit verschillende omgevingen en ontwikkelen zich allemaal op hun eigen manier. Dat vraagt maatwerk. De één heeft structuur nodig, de ander vrijheid. Wij proberen een veilige omgeving te creëren waarin fouten maken mag. Pas dan kan iemand echt groeien.’

Hoe ziet die veilige omgeving er in de praktijk uit? ‘We werken met duidelijke afspraken en vaste ritmes, zodat spelers weten waar ze aan toe zijn. Tegelijkertijd stimuleren we initiatief en creativiteit. Spelers moeten durven voetballen, ook als het spannend wordt. Trainers krijgen ruimte om te experimenteren en zich te ontwikkelen. Die combinatie van duidelijkheid en vertrouwen zorgt ervoor dat de opleiding blijft leven.’

Hoe belangrijk is de regio Utrecht voor de opleiding? ‘De regio is onze basis. FC Utrecht is een club van en voor de provincie. Van Amersfoort tot Woerden en van Zeist tot Vianen loopt enorm veel talent rond. Wij willen zichtbaar zijn in die hele regio, via partnerclubs, talentendagen en scholing voor trainers in het amateurvoetbal. Dat regionale netwerk is cruciaal voor onze instroom.’

Er is vaak discussie over vroege selectie. Hoe kijkt FC Utrecht daarnaar? ‘Wij proberen juist laat te selecteren en vroeg te begeleiden. Kinderen ontwikkelen zich niet line-air. De één is fysiek vroeg rijp, de ander pas veel later en daarom kijken we vooral naar potentie en leergierigheid. Mentaliteit en ontwikkelvermogen wegen bij ons zwaarder dan een tijdelijke voorsprong.’

Wat vraagt dat van jeugdtrainers? ‘Heel veel. Onze trainers zijn niet alleen voetbalinhoudelijk sterk, maar ook pedagogisch geschoold. Ze moeten begrijpen waarom iets niet lukt. Soms ligt dat niet aan voetbal, maar aan wat er buiten het veld speelt. Daarom investeren we bewust in opleidin-

Bekijk 2 trainingsvormen van FC Utrecht:
U16 – Maarten Bormans

U17 – Swen Rovroy

gen op dat vlak. Een trainer die de mens begrijpt, haalt uiteindelijk meer uit de speler.'

Welke waarden staan centraal binnen de opleiding? 'Wij spreken veel over drie kernwaarden: betrouwbaar, dapper en nieuwsgierig. Betrouwbaar betekent discipline en verantwoordelijkheid nemen. Dapper gaat over lef tonen, initiatief durven nemen en nieuwsgierigheid is de motor van ontwikkeling. Wie nieuwsgierig blijft, blijft beter worden.'

De stap naar het eerste elftal blijft lastig. Waarom zien we minder doorstroming dan voorheen? 'Dat is een terechte vraag. De belangrijkste verklaring is dat het sportieve niveau van FC Utrecht de afgelopen tien jaar sterk is gestegen. Als je kijkt naar de gemiddelde eindklasseringen, staan we structureel in de top vijf van Nederland. Doelstelling is Europees voetbal en dat betekent dat de lat voor doorstroming veel hoger ligt dan acht of tien jaar geleden. Jongens moeten nu niet alleen Eredivisie-niveau hebben, maar ook internationaal kunnen aanhaken.'

Wat gebeurt er dan wél op het niveau onder het eerste elftal? 'Als je kijkt naar Jong FC Utrecht, zie je juist positieve ontwikkelingen. We spelen stabiel in de Keuken Kampioen Divisie en gemiddeld krijgen per wedstrijd meer dan tien spelers uit de eigen academie speelminuten. In de totale selectie van Jong Utrecht komt ongeveer 75 procent uit de opleiding. Dat laat zien dat het niveau stijgt en dat onze visie begint te landen.'

Wanneer is zo'n speler klaar voor de volgende stap? 'Dat verschilt per individu. We hebben jongens die al regelmatig meetrainen met het eerste elftal en dicht tegen die stap aan zitten. Door ze vroeg te laten wennen aan het tempo en de intensiteit verklein je het verschil. Maar uiteindelijk geldt: kwaliteit bepaalt alles. Goed genoeg is oud ge-noeg.'

Waarom staan er bij Volendam wel jongens in de basis uit jullie opleiding zoals Aurelio Oehlers en Nordin Bukala? 'Met alle respect, maar dat heeft vooral met context te maken. Volendam speelt nu eenmaal op een ander niveau. Wat bij Volendam goed genoeg is voor het eerste elftal, moet bij ons vaak nog een extra stap zetten zodat je het niveau top 5 Eredivisie aankan.'

Speelt het verleden daarin een rol? 'Zeker. Spelers die hier tien jaar geleden doorbraken zoals Kerk, Klaiber en Amrabat, deden dat in een periode waarin FC Utrecht vaak middenmoter was terwijl het doel nu top 5 Eredivisie is. Nu vragen we simpelweg meer en dus hebben we nog wat tijd nodig. We zijn pas enkele jaren geleden echt gestart met deze aangescherpte visie. Opleiden vraagt geduld want vaak zie je pas na vier of vijf jaar de eerste opbrengst.'

Worden er concrete doelstellingen gesteld voor doorstroming? 'We werken niet met vaste aantallen. Je kunt niet zeggen dat er elk jaar twee spelers moeten doorbreken. Wat we wel vastleggen, is dat Jong FC Utrecht grotendeels uit zelfopgeleide spelers bestaat en van daaruit hopen we dat er elke paar jaar meerdere jongens de stap naar het eerste elftal kunnen maken.'

Wat drijft jou persoonlijk in dit werk? 'Ik ben opleider in hart en ziel. Het mooiste moment is als je iemand die hier als kind binnen-kwam, volwassen het veld op ziet lopen. Als voetballer, maar vooral als mens. Dan weet je dat je iets goed hebt gedaan.'

Wat hoop je dat mensen zeggen over de jeugdopleiding van FC Utrecht? 'Dat we eerlijk opleiden. Dat we spelers helpen het maximale uit zichzelf te halen, zonder dat ze hun identiteit verliezen. Dat is waar wij voor staan.' ●

'Spelers moeten durven voetballen, ook als het spannend wordt'